

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a členov senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci žalobcu: **J. – H., s.r.o.**, so sídlom P., B., IČO: X, zastúpený: *JUDr. M. M.* advokátka so sídlom Ž. N. B., proti žalovanému: **Slovenská inšpekcia životného prostredia, ústredie - útvar inšpekcie ochrany vôd**, so sídlom Karloveská 2, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 13 940 01310/6932-22921/22/2010/Hyč zo dňa 28.07.2010, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/310/2010-36 zo dňa 09.03.2011, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/310/2010-36 zo dňa 09. marca 2011 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 13 940 01310/6932-22921/22/2010/Hyč zo dňa 28.07.2010, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Žilina, odboru inšpekcie ochrany vôd č. 1394406709/837-17824/Gan zo dňa 10.06.2010 potvrdil.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že žalobca v žalobe nespochybnil zistené nedostatky ani spôsob ich zistenia, nespochybnil žiadnym spôsobom riadne zistený skutkový stav vo veci, ale žiadal, aby súd využil svoje moderačné právo a zmenil napadnuté rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím tak, že mu uloží pokutu vo výške 100 €.

Z ust. § 39 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách vyplývajú pre žalobcu povinnosti vykonať potrebné opatrenia, aby pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, ďalej len NBL, tieto nevnikli do povrchových alebo podzemných vôd alebo neohrozili ich kvalitu. Opatrenia sú v tomto ustanovení uvedené v písm. a/ až f/ demonštratívny spôsobom. Z výsledkov kontroly vyplýva, že žalobca pri zaobchádzaní s NBL nevykonal všetky potrebné opatrenia tak, aby pri zaobchádzaní s nimi nevnikli do povrchových vôd alebo do podzemných vôd alebo neohrozili ich kvalitu.

Z ust. § 250j ods. 5 O.s.p. vyplýva moderačné právo súdu vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 O.s.p. Krajský súd v danej veci zistil, že správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, dôkazy vykonali spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu a podľa § 245 ods. 2 O.s.p. posudzoval, či hodnotenie dôkazov zodpovedalo zásadám voľného hodnotenia dôkazov v zmysle ust. § 34 ods. 5 správneho poriadku a či nevybočilo z jeho medzí. Správne orgány si pre svoje rozhodnutie zadovážili dostatok skutkových podkladov, vo veci riadne zistili skutočný stav a zo zistených skutkových okolností vyvodili aj správny záver vo veci. Uložená sankcia za spáchaný správny delikt nevybočuje z bežného rámca správnej úvahy a táto sankcia spĺňa zákonné kritériá pre jej uloženia a teda použitie moderačného pravidla súdu podľa § 250j ods. 5 O.s.p. neprichádza do úvahy. Uloženie pokuty a jej výška sú zásadne v diskrečnej právomoci správneho orgánu a to, či bude pokuta uložená a v akej výške závisí od jeho uváženia, pričom je však povinný rešpektovať zákonné kritériá stanovené zákonom. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda posúdiť, či správne orgány splnili povinnosti stanovené zákonom, pričom súd iba skúma, či toto uváženie nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom, či je v súlade s pravidlami logického myslenia a či podklady pre taký úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom. Pokiaľ sú tieto predpoklady splnené, nemôže krajský súd z tých istých skutočností vyvodzovať iné alebo opačné závery.

Cieľom pokút je nielen trest ale aj prevencia, pričom represívna zložka zahŕňa cieľ potrestať nelegálne konanie a preventívna zložka má zároveň odstrašujúci účinok. Pokuta bola v danom prípade uložená na dolnej hranici zákonnej sadzby a podľa názoru krajského súdu spĺňa tak represívnu funkciu voči žalobcovi ako aj funkciu individuálnej a generálnej prevencie. S poukazom na uvedené súd žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie a navrhol, aby súd napadnutý rozsudok v spojení s rozhodnutím žalovaného č. 1394001310/6932-22921/22/2010/Hyč zo dňa 28.07.2010 a rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Žilina, odbor inšpekcie ochrany vôd č. 1394406709/837-17824/Gan zo dňa 10.06.2010 zmenil a uložil mu pokutu vo výške 100 €.

Žalobca uviedol, že súd má možnosť konať v plnej jurisdikcii a rozhodnúť o peňažnej sankcii a tak nahradiť rozhodnutie správneho orgánu podľa § 250i ods. 5 O.s.p. ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.

Vzhľadom na spôsob fungovania ČS - nonstop prevádzka, denné vizuálne kontroly, signalizačné prostriedky kontroly funkčnosti technológie a posuvných rozvodov, kontrola maximálnej hladiny v nádrži zabezpečená plavákovým ovládačom, ktorý vypne čerpadlo pri plnení v prípade, ak hladina dosiahne 90% objemu nádrže, stlačenie systémom prečerpávania, keď v prípade preplnenia plavákový ovládač automaticky vypne stáčacie čerpadlo a znemožní pretečenie pohonných hmôt na manipulačnú plochu, nie je podľa odvolateľa možné, aby došlo k akémukoľvek poškodeniu životného prostredia, či havárie. Mechanizmy, ktoré boli použité na ČS dostatočne zabezpečovali ochranu, ktorú požaduje zákon. Žalobca si je vedomý toho, že správne orgánu pri vykonanej kontrole nepredložil požadovanú dokumentáciu, avšak tento nedostatok v stanovenej lehote odstránil s tým, že nemusel okrem zadováženia dokumentácie robiť podstatné technické opatrenia.

Z uvedených dôvodov, i keď správny orgán uložil pokutu v súlade so zákonom, jej výšku považuje za neprimerane vysokú. Pokuty ukladané správnym orgánom by mali byť približne rovnaké pre všetky kontrolované subjekty a zohľadňovať mieru negatívnych dôsledkov a plniť nie len represívnu, ale aj preventívnu funkciu. Výšku uloženej pokuty považuje len za represívnu, keďže súd pri preskúmaní primeranosti uloženej sankcie má vychádzať z princípu individuálnej zodpovednosti za skutok, ktorý môže nastať.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na to, že ide o opakované porušenie povinností ustanovených pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami vplývajúcich z ustanovenia § 39 zákona č. 364/2004 Z.z., keďže porušenie uvedených povinností bolo zistené vykonanou kontrolou aj na iných žalobcom prevádzkovaných čerpacích staniaciach pohonných hmôt (ďalej aj „ČS PHM“). Za porušenie povinností pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami (§ 39 zákona č. 364/2004 Z.z.) v obdobných dvoch prípadoch, Krajský súd v Bratislave rozhodnutím č. k. 1S/26/2009-37 zo dňa 18.03.2010 (ČS PHM J. Č. - prebieha odvolacie konanie) a rozhodnutím č. k. 1S/22/2009-128 zo dňa 24.03.2011 (ČS PHM J. S. - prebieha odvolacie konanie) žaloby žalobcu zamietol, nakoľko mal za preukázané porušenie povinností ustanovených zákonom č. 364/2004 Z.z. pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami (žalobca sa odvolal len voči výške pokuty). Žalobca sa plnením zákonných povinností pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami

(ide vždy o ropné produkty) zaoberal až na základe výsledkov kontroly vykonanej správnym orgánom na danej čerpacej stanici resp. v jej priebehu.

Pokiaľ ide o charakter zistených nedostatkov, žalovaný zdôraznil, že ustanovenia vodného zákona vo vzťahu k zaobchádzaniu s nebezpečnými látkami sú zákonodarcom koncipované hlavne ako preventívne opatrenia na zamedzenie ich úniku do prostredia súvisiaceho s vodami a predchádzanie škôd na životnom prostredí.

Finančná náročnosť nákladov, ktoré musí žalobca vykonať na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a realizáciu opatrení na uvedenie zaobchádzania s nebezpečnými látkami do súladu s vodným zákonom, je niekoľkonásobne vyššia ako uložená pokuta. Žalobcovi sa pri prípadnom uložení ním navrhovanej výšky pokuty v odvolacom konaní, neoplatí vykonať opatrenia na uvedenie zaobchádzania s nebezpečnými látkami do súladu s vodným zákonom. Žalobca prevádzkuje cca 63 ČS PHM J. na území Slovenskej republiky a v danom prípade prevádzkoval čerpaciu stanicu v rozpore so zákonnými požiadavkami od roku 2004.

Výška preskúvaným rozhodnutím uloženej pokuty je podľa názoru žalovaného primeraná, uložená v dolnej hranici možnej sadzby a v súlade so zákonom primerane okolnostiam prípadu a zodpovedá požiadavke generálnej prevencie. Žalobca nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by bolo potrebné v odvolacom konaní vykonať v zmysle § 250i ods. 5 O.s.p. a preto ani s prihliadnutím na ustanovenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, nie je dôvod na zníženie výšky uloženej pokuty.

Žalovaný navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/310/2010-36 zo dňa 09.03.2011 potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a následne po tom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu SR www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/310/2010-36 zo dňa 09.03.2011 ako vecne správny, pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor inšpekcie ochrany vôd uložila žalobcovi pokutu podľa ustanovenia § 75 ods. 5 vodného zákona za správny delikt podľa ustanovenia § 74 ods. 1 písm. i/ vodného zákona za nedovolené zaobchádzanie s nebezpečnými látkami, ktoré sú zaradené v Prílohe

č. 1 vodného zákona, do Zoznamu II. Škodlivé látky, bod č. 5 Rozložiteľné minerálne oleje a uhľovodíky ropného pôvodu (ďalej len NBL) vo výške 2000 eur, nakoľko žalobca v prevádzke čerpacej stanice J. P. v kontrolovanom období od 01.01.2008 do 03.06.2009:

- zaobchádzal s NBL v rozpore s § 39 ods. 2 písm. c/ vodného zákona v spojení s ustanoveniami § 3 písm. b/ a c/ vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 100/2005 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami (ďalej len vyhláška), bez prevádzkového poriadku pre zaobchádzanie s NBL, ktorý by oboznamoval zamestnancov s podmienkami určenými na zaobchádzanie s NBL z hľadiska ochrany vôd, nakoľko dňa 02.04.2009 nebol na čerpacej stanici prevádzkový poriadok pre skladovanie a manipuláciu s NBL. Pri kontrole dňa 02.04.2009 bol predložený prevádzkový poriadok pre prácu s chemickými faktormi na čerpacej stanici J. P. zo dňa 02.07.2004, ktorý sa však nezaoberal podmienkami zaobchádzania s NBL vhodnými z hľadiska ochrany vôd. Po dodatočnom predložení prevádzkového poriadku pre zaobchádzanie s NBL dňa 22.04.2009 bolo zistené, že vypracovaný prevádzkový poriadok neoboznamoval obsluhu so signalizáciou medziplášťového priestoru skladovacích nádrží a potrubných rozvodov, neinformoval obsluhu o spôsobe a frekvencii kontroly signalizácie skladovacích nádrží a o spôsobe a frekvencii kontroly výšky hladiny v havarijnej nádrži,
- zaobchádzal s NBL v rozpore s § 39 ods. 2 písm. e/ vodného zákona v spojení s ustanoveniami § 3 písm. b/ a c/ vyhlášky, nakoľko riadne neprevádzkoval účinný kontrolný systém na včasné zisťovanie úniku NBL zo skladovacích nádrží, keďže pri kontrole dňa 22.05.2009 bolo zistené, že priehľadítka na nádrži na motorovú naftu bolo z časti zatreté žltou farbou a neumožňovalo objektívne vykonať kontrolu prítomnosti kvapaliny v medziplášti, kontrola tesnosti medziplášťa natlakovaním pomocou ventilu v strojovni nádrží sa podľa vyjadrenia obsluhy nevykonávala, doklad o vykonávaní predložený nebol. V čase kontroly dňa 02.04.2009 a 22.05.2009 nebol na čerpacej stanici dokument o popise nádrží a signalizácie, prípadne spôsobe kontroly funkčnosti signalizácií od skladovacích nádrží,
- zaobchádzal s NBL v rozpore s ustanoveniami § 39 ods. 3 písm. a/ vodného zákona v spojení s ustanoveniami § 5 vyhlášky, nakoľko v kontrolovanom období od 01.01.2008 do 06.04.2009 neprerokoval a nepredložil plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku NBL do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku (Havarijný plán) na schválenie orgánu štátnej vodnej správy. Kontrolovaný subjekt predložil havarijný plán na schválenie dňa 06.04.2009 doručením na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor inšpekcie ochrany vôd (ďalej len inšpekcia). Konanie vo veci schvaľovanie havarijného plánu bolo zastavené rozhodnutím inšpekcie č. 5965-24 795/72/2009/Kap zo dňa 23.07.2009. Opätovne bol havarijný plán predložený na schválenie dňa 17.08.2009, schválený bol rozhodnutím inšpekcie č. 9079-33 553/72/2009/Kap zo dňa 19.10.2009,

- zaobchádzal s NBL v rozpore s § 39 ods. 2 písm. a/ a b/ vodného zákona a § 2 ods. 1 písm. a/, b/ a f/ vyhlášky, nakoľko zaobchádzal s NBL (ropné látky) na manipulačnej ploche stáčacej a výdajnej bez dostatočného havarijného zabezpečenia v prípade úniku NBL, keďže pri kontrole dňa 02.04.2009 a 22.05.2009 bolo zistené, že havarijná nádrž bola naplnená až po horný okraj z čoho vyplýva, že organizácia dňa 25.03.2009, 06.04.2009 a 18.05.2009 stáčala pohonné hmoty z autocisterny do skladovacích nádrží na ploche, ktorá nebola dostatočne havarijné zabezpečená, pretože bola bez dostatočného voľného akumuláčného objemu na zachytenie prípadných únikov. Posledný dokladovaný vývoz obsahu havarijnej nádrže bol 15.03.2007 v množstve 1 tona. Počas kontroly manipulačná plocha stáčacia a výdajná nebola zabezpečená proti úniku NBL do pôdy a podzemných vôd, nakoľko bola tvorená z betónových panelov, bola bez izolácie odolnej voči ropným látkam a povrch plochy bol silne narušený, mala neprimeraný oder, v miestach výdajných stojanov bol povrch znečistený ropnými látkami.

Pri rozhodovaní o výške pokuty správny orgán prihliadol na množstvo skladovaných NBL, na ročný obrat NBL, na spôsob zaobchádzania s NBL v kontrolovanej organizačnej jednotke i na skutočnosť, že nevyhovujúcu čerpaciu stanicu prevádzkuje žalobca už od roku 2004 a že k príprave jej rekonštrukcie pristúpil až v po zistení nedostatkov.

Žalobca v odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/310/2010-36 zo dňa 09.03.2011 namietal výšku uloženú pokuty, to že porušil povinností ustanovené v § 39 zákona č. 364/2004 Z.z. pri zaobchádzaní s nebezpečnými látkami a tým naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 74 ods. 1 písm. i/ zákona č. 50/1976 Zb. nepopieral. Najvyšší súd sa preto zaoberal len tou časťou napadnutého rozsudku ako aj rozhodnutia správneho orgánu, ktorou bola uložená pokuta.

Podľa § 75 ods. 5 zákona č. 364/2004 Z.z. pokutu podľa § 74 ods. 1 písm. f/ až i/ možno uložiť do výšky 6 638,78 eura.

Podľa § 76 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z.z. pri ukladaní pokuty podľa § 75 ods. 3 až 7 a 9 sa prihliada najmä na škodlivé následky porušenia povinností, na okolnosti, za ktorých sa povinnosti porušili, a ako sa právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ pričínili o odstránenie alebo zmiernenie škodlivých následkov.

Podľa § 250j ods. 5 O.s.p. vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 môže súd rozhodnúť rozsudkom o náhrade škody, o peňažnom plnení alebo o peňažnej sankcii, ak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o spore, o inej právnej veci alebo o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán. Rozsudok súdu nahrádza rozhodnutie správneho orgánu v takom rozsahu, v akom je rozsudkom súdu rozhodnutie správneho orgánu dotknuté. Tento rozsah musí byť uvedený vo výroku rozsudku, pričom súd dotknutý výrok zmení. Súd rozhodne o trovách konania vrátane trov, ktoré vznikli v konaní pred správnym orgánom.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a na zdôraznenie uvádza:

Krajský súd správne uviedol, že výška uloženej sankcie je vecou voľnej úvahy správneho orgánu a súd by sa výškou uloženej sankcie zaoberal len v prípade, ak by voľná úvaha, ktorou sa správny orgán riadil pri rozhodovaní o výške sankcie, nezodpovedala obsahu spisu, alebo by sa priečila zásadám logického myslenia. Takéto pochybenie v konaní a rozhodnutiach žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu neboli ani odvolacím súdom zistené.

Žalobca namietal výšku uloženej pokuty, ktorú považoval za neprimeranú a to preto, že nebola zohľadnená miera negatívnych dôsledkov. Uviedol, že vzhľadom na spôsob fungovania čerpacej stanice nie je možné, aby došlo k poškodeniu životného prostredia, pretože mechanizmy, ktoré boli použité na čerpacej stanici dostatočne zabezpečovali ochranu.

K tejto námietke najvyšší súd uvádza, že rozhodujúcou skutočnosťou v tejto veci je, že v správnom konaní neboli preukázané škodlivé následky porušenia povinností žalobcom, čo sa premietlo vo výške uloženej pokuty, a to tak, že bola uložená v dolnej hranici zákonného rozpätia. Účelom zákona č. 364/2004 Z.z. je najmä ochrana vôd, pričom žalovaný správne zdôraznil, že v prvom rade ide o preventívne opatrenia na zabránenie vzniku škôd na životnom prostredí. Zákon č. 364/2004 Z.z. chápe prevenciu ako jeden z prostriedkov predchádzania škôd, preto je možné uložiť pokutu za porušenie povinností aj v prípade, ak nedošlo k škodlivým následkom, a práve pokuta uložená za takýto správny delikt plní najmä preventívnu funkciu. Preto nie je správny názor žalobcu, že uložená pokuta má len represívnu funkciu.

Senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že pokuta vo výške 2000 € je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná tak z hľadiska represívneho, ako aj preventívneho, keďže žalobcovi bola uložená pokuta za porušenie viacerých povinností podľa zákona č. 364/2004 Z.z., prihliadol aj na skutočnosť, že predmetnú čerpaciu stanicu pohonných hmôt žalobca prevádzkoval už od roku 2004 a porušenie povinností bolo zistené aj na iných žalobcom prevádzkovaných čerpacích staniaciach pohonných hmôt.

Poukazujúc na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/310/2010-36 zo dňa 09.03.2011 podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak že žalobcovi, ktorý nemal úspech v odvolacom konaní nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 02. júna 2011

JUDr. Jana Zemková PhD.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková